

[Udenrigsministeren]

af, at verdens befolkning mobiliseres for nedrustningssagen. Den danske regering deler den opfattelse, at nedrustning ikke blot bør være et anliggende for politikere og eksperter. Betydningen af en velinformeret offentlig opinion kan ikke overvurderes, og spørgsmålet om, hvorledes dette bedst sikres, vil givetvis blive et vigtigt emne for den kommende nedrustningssamling.

Regeringen er fuldt opmærksom på den vigtige rolle, de frivillige folkelige bevægelser spiller i denne proces. Det er også baggrunden for, at vi har inviteret repræsentanter for 5 organisationer tilknyttet FN-forbundet til at overvære en del af nedrustningssamlingen i New York.

Selv om indholdet i nedrustningsdrøftelserne naturligvis er det altafgørende, så bør man ikke undervurdere betydningen af et smidigt og velfungerende nedrustningsmaskineri. Jeg har allerede omtalt nedrustningsmaskineriets enkelte dele og nævnt, at der i opfølgningen af slutdokumentet for 1978 gennemførtes en omlægning, som især medførte, at systemet blev mere repræsentativt. Således genoprettedes FNs nedrustningskommission, UNDC, hvor Danmark i 1981 havde hvervet som formand. Efter vor opfattelse kan UNDC med en rigtig tilrettelæggelse af kommissionens arbejde udgøre et vigtigt forum, hvor samtlige FNs medlemslande kan deltage i drøftelser af væsentlige sider af nedrustningssagen.

Nedrustningsudvalget i Genève blev efter nedrustningssamlingen i 1978 udvidet til at omfatte i alt 40 medlemmer. På den forestående samling vil man drøfte muligheden af endnu en udvidelse eller eventuelt en forbedring af observatørlandenes muligheder for direkte at deltage i drøftelserne. Danmark har siden 1978 gjort brug af sin ret til at deltage som observatør i udvalgets arbejde og har fundet, at dette gør det muligt for os at følge nedrustningsområder, for hvilke vi nærer særlig interesse.

Det er i den aktuelle internationale situation vanskeligt at forudsige, hvorledes forløbet af den kommende nedrustningssamling vil blive. Det er klart, at skønt landegrupperne i sidste instans kan hævdes at have en klar fælles interesse i opnåelse af vidtgående nedrustningsskridt, så hersker der meget forskelligartede opfattelser af, hvorledes dette skal foregå. I hovedsagen er det nok således, at

de uforpligtede lande lægger størst vægt på udformningen af omfattende nedrustningsprogrammer, mens både de østlige og vestlige lande i højere grad prioriterer de konkrete, begrænsede nedrustningsforanstaltninger. Samtidig er det imidlertid ingen hemmelighed, at der mellem Øst og Vest råder betydelige meningsforskelle med hensyn til, hvorledes nedrustningsprocessen skal forløbe.

Der er desværre ingen grund til at tro, at den forestående nedrustningssamling fører til store gennembrud i nedrustningsprocessen. Alligevel kan dens betydning næppe overvurderes. Den vil bringe nedrustningsproblemerne ind i det storpolitiske søgelys. Den vil bidrage til at fastholde og styrke den offentlige opmærksomhed om en sag, som vedrører hvert enkelt menneskes liv.

Vejen til nedrustning vil ikke være let, men den er nødvendig. Det drejer sig, som det er udtrykt i titlen på en kendt amerikansk bog, om »Jordens skæbne«.

En fredeligere verden kommer ikke af sig selv. Vi må arbejde i fællesskab, nationalt og internationalt, for at opnå den. Det kan nu og da forekomme umuligt, men lad mig erindre om, hvad der engang er sagt: freden, ikke mindre end krigen, har sine sejre.

Forhandling

Gert Petersen (SF):

Jeg takker for redegørelsen. Jeg er i og for sig enig med udenrigsministeren i, at man ikke skal stræbe efter, at den ekstraordinære generalforsamling skal tage bindende beslutninger. Det ville gøre arbejdet totalt umuligt. Jeg er også enig med ham i, at det nok så meget er nødvendigt med de konkrete foranstaltninger – de være sig aldrig så afgrænsede – i stedet for at drømme om det helt store og totale gennembrud på alle fronter.

Men det forudsætter jo, at der, når samlingen er overstået, gøres et arbejde fra de enkelte lande for igennem mere bindende aftaler at få realiseret de beslutninger, de initiativer, som fremkommer på sådan en samling. Her må man jo nok sige, når man ser tilbage på aktionsprogrammet, som blev udarbejdet og vedtaget enstemmigt i 1978, at det er en meget sørgelig historie.

Man anbefalede, at man skulle arbejde for et stop for videreudvikling og produktion af kernevåben, at man skulle arbejde for stop